

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYVÁRMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA

Az »Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylet« hivatalos közlönye.
Előzeteslejtára: Egész évre 8 K. Negyedévre 2 K. Tanítóknak és jegyzőknek 6 K.
Egy szám ára 16 fillér.

Az »Udvarhelyvármegyei Jegyzői Egylet« hivatalos közlönye.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kossuth-utóza 14 sz. — Megjelenik minden vasárnap
Nyilttér soronként 60 fillér.

Nehéz gondok.

Székelyudvarhely, decz. 27.

Egy gondolattal kellene a nemzetnek ebből a nagyon nehéz esztendőből kilépni. Egy gondolattal, a melyet évtizedek óta oly könnyelműen dobott el magától T. i., hogy sorsa semmiben jobbra nem fordul, ha őnmaga nem munkálkodik annak javításán. Ha azt mondják, majd megváltozik a mai sulyos anyagi helyzet: ne higyük a biztatást, nem változik meg semmi, ha önmagunk nem teszünk meg az arra szükséges lépéseket.

Tétlenség és várakozás soha sem vitte még egy nemzet ügyét előre. Csak az önbizalom, a munka és a megfeszített akarat erő.

Ugyan mire is bizza a nemzet magát másra? Talán a vaksorsra, vagy valami feltűnt álló erőre? Hiszen minden földi erő, a mely sorsunkra befolyást gyakorol, csak ellenünk és érdekeink ellen működik. Ézsaszzerű-e tehát a nemzetnek másban bízni és sorsának javulását mástól várni, mint önmagától? Lehet-e jobb barátja és jobb akarója a nemzetnek, mint őnmaga.

Az »európai helyzet« majd megjavul, mondják s akkor a mi gazdasági nyomorúságunk is jobbra fordul. Hiszen kérem, körülöttünk gazdag, hatalmas nemzetek laknak.

Ott, ha a kamatláb főlebb vagy lejebb megy, a pénz egy kissé megszükül, vagy az ipari vállalkozás más irányokat vesz, a gazdasági termelés egy vagy más ágában a nemzeti gazdaságnak megnehezedik: ez csak természetes fluktuálása a közgazdasági életnek. Itt virágzóbb, ott kevésbé, de a nemzeti vagyonszám nagy mérve, a nemzeti termelés óriási gazdagsága, nem szenved változást. Hatalmas, tökegazdag, pénzt kölcsönző nemzetek azok. Nálunk a gazdasági fluktuálás csak olyan, mint a nyári nap hőfoka: lejebb is megy, följebb is, de a melegség termékenyítő őserje nem szűnik meg az alacsonyabb foknál sem. Megharmatozza az a föld kalászos téreit, behatol az ipar műhelyeibe, a gyárak zakatoló gépei közé, a kereskedelem virágzó üzleteibe és életet teremt mindenfelé.

De nálunk a tél fagyasztó dermedtsége uralkodik. Szegénység, meddőség, terméketlenség látható mindenfelé. Ezen a földön most egy mindenéből kifosztott, kiszarolt nép él, a mely csak más nemzetek főlöleg hulladékaiból táplálkodik. Szomorú, hogy milyen lesve várjuk, hogy más nemzetek pénzéből emelkedjen, hogy »teljen nekünk is«. Fagyoskodunk és éhezünk, mert megvonták tőlünk a kölcsönt. Kopogtatunk tehát ajtajukon, hogy nyujtsanak még valami hitelt, mert munka nélkül csavargó ezreinknek kenyeret nem bírnak adni. Igen, mi nem a magunk emberségéből élünk, hanem más tökegazdag nemzetek munkájának félre-

tett főlölegéből, a kiknek ezáltal kamatot fizető szerencsétlen jobbágyai lettünk.

Várjuk-e hát, míg sorsunk önmagától jobbra fordul? Míg a bölcsök tanácsa szerint az »európai helyzet« javul és újabb kölcsönkhöz juthatunk?

Dobjuk el tehát ezt a gondolatot és szilárdítsuk meg a nemzet önbizalmát. Az ó-évnék sanyarusága termékenyítse meg az ujnak méhét, hogy semmi se szülessék meg benne, csak egy: a nemzetnek akaraterje. Ebből kiindulva, orvoslásra talál nálunk minden baj, mert a nemzet által minden seb beheggeszthető, de a nemzet ellenére semmi.

És a mi más nemzetek örök kincsé, legyen tulajdonává a bekövetkezendő időben a magyar nemzetnek is: a nemzeti erő egyisége. Kifelé, idegen érdekekkel szemben mint szétbontatlan hatalom álljon együtt az egész nemzet. Tegyük félre társadalmi surlódásainkat, kicsinyes érdekellentéteinket és a nemzet a maga egészében vivja meg a reánk váró nehéz küzdelmet a nemzet jogainak védelmében.

Ennek a nemzeti erőnek kell megnyilatkozni nálunk is. Ennek kell a mai széthuzás helyett áthatni egész társadalmunkat, hogy elvégre a boldogság és megelégedés korszaka következésképp be erre a sokat szenvedett népre és országra.

RÉGI IRÁSOKBÓL.

Az utolsó daliás idők.

Közl.: Dóczy Lajos, vm. főlevéltáros.

Régi dicsőségünk utolsó fellobbanásának, az 1809. évi nemesi fölközlésnek megsárgult, kedves öreg irásai úgy beszélnek a bennük kutatgatónak, mint a hófehér, öreg mesemondó szépepa szokott a térdére könyöklő unokáinak mesélni a régi szép időről. Azokról, mikor még a korhadat fedelő, roskadozó oszlopos tornácza kuria vigalomtól, jó módtól volt hangos.

A daliás idők végső visszatekintése volt ez az utolsó lóra ülése a nemesi hadaknak, hasonlatos a lemenő naphoz, mikor szép nyárvégi esthajnalokon viszanéz még egyszer az ég-pereméről.

1809. július 8-án faragta meg az új kalamust a nemes Szék protokollistája, hogy méltó módon iktathassa be a megérkezett, már várt főkormányzói parancsot, mely a nemesi lovas és gyalog hadak inszurgálását rendelte el a Széknek.

Visszajötték hát ismét a régi szép idők, minden szabad székely újra katonának érezte magát. Lekerültek a szegekről a rozsdásodó kardok, újra puskapor került a lödöngökbe s tisztogatódtak az ősi nyeregzezek. Ő maga is még az nap délután fringját kötött az oldalára és sarkantyus csizmában kopogott végig a bolthajtásos ámbituson, mikor a testes jegyzőkönyvet vidimálni vitte a viczekirálybíró urhoz.

Hogy csóválná a fejét a már rég néhaivá lett jó Mihály János uram, ha valami csoda módon föltámaszna, a mostani folyósón való végig koczogtában a ludpeniák szelid perczegése helyett az írógépek hangos zakatolását hallaná ki a nagy írószobából. Biztosan azt hinné, hogy valami ta-

kácsok ütöttek műhelyt a kanczelláriában.

Megélenkül e naptól kezdve a nemes Szék praetoriaalis háza. Siető assessorok, kanczellisták sarkantyupengését, veres köpönyeges, kék dolmányos hajduk sűrű kopogását viszhangzották a szép vörösré égetett téglákkal kirakott oszlopos tornácok, míg az öreg termekben komoly tanácskozások folytak a circumstantiákról.

A főkirálybíró, Báró Henter Antal uram, Ő felsége örökös fejedelmünk arany kulcsos vitéze, uri maga is beköltözött a számára fentartott szuperlatos ágyakkal s öreg almáriumokkal felszerelt szobába és éjjel-nappal a hivatalában volt.

Volt is dolgak az ordinaris és vice notárius uraimékok, de még a Méltóságos ur concipiájának is, hát még a diurnum mellett behozott számfelületi íródeákoknak. Mert hát ő méltóságának naponként annyi gyűlésen kellett praesidiálni, annyi ügyes bajos dolgot az insurrectiónak elintéznie, hogy nem egyszer bizony éjjelre is magához rendelte az íródeákokat és sokszor éjjelleg is diktálta nekik — hova miként illet — kinek ékes latin nyelven az »inominissé« ket és »nihilominus«-okat, kinek pedig magyarul az »atyaújságos rendeléseket« és »el ne mulassák«-at.

Megokálták azonban a sok éjjelezést Deák uraimék s a harcra bajuszu Molnos Anti, a kinek legtöbb bátorsága volt hozzá, meg egy kicsit grata persona is volt (ritka szép írótolakát tudott metezni az általa ezukkurált holló szárnytolakból a méltóságos urak) a többiek biztatására deputációba ment a Supremus urhoz; előadván, hogy ők ugyan »diurnisták«, de nem »nocturnisták« is és éjjel jobb szeretőnek aludni, mint körömlgetni.

Kegyesen fogadta a méltóságos ur a követet s meg is ígerte, hogy ám legyen hát, ezután nem fogaak gyertyáknál dolgozni, hiszen elég hosszú a nappal. Nem is volt többé éjjeli munka, hanem sürögő dolog esetén, ilyen pedig minden nap volt, már kora hajnalban ott dorombolt a méltóságos

ur hajduja a diurnisták ajtaján. (Ő nekik is bent volt a szállásuk.)

— Surgendum domini! fölkelt a nap, a méltóságos ur már az írószobában várja Scriba uraimékat. (Még ma is akadna Supremus Juez Regius, a kiül az ilyesmi kitélnék.)

Már pedig sokszor nehezükre esett a jó fiuknak a korai fölkelése, kivált ha az esteli közös prandiumnál kissé mélyebben találtak a kupák fenekére nézni.

Különösen a nagy alvó Vinczei Zsigának, a ki az egyik szemét valami vadászaton szerencsétlenségéből kiütötte, sehoggy sem tetezett a hajnal és sokat dorombolt, míg a szük kordován csizmáját a lábára erőltette.

— Mit lamentálisz annyit awicze — mondotta neki a nagy imposztor Borbáth Daai — hiszen te az egy szemedre eleget albattál, de mi jutott nekem a keltőre!

Már pedig a pitizálására (görögéből vette át ezt a szót a latin, költségtalást jelent) elég sok alkalom volt akkoriban, mert az insurrectió ügyeinek vitelére a Szék reudes tisztjein kívül még egy állandó bizottság, az ugynevezett Permanens Deputatio »vilasztatott és adjungáltatott a Milis Fő Király Bíró ur elő Nagsága vigyásalttya alatt«. Nem fizetésért, hanem nobile officiumból, mint a Fenczetz István uram levele bizonyítja, a ki »házának akkori, betegség miatt terhes állapotja miatt minden Deputatióban jelen nem lehetvén, írja, hogy helyette valamely ifju diurnumra vétessék fel, ő pedig minden diurnum nélkül továbbra is inferálja az Indexet, a protokollumot purizáltatja s a mikre felelnie kell felel«.

Ezek mind jovialis, jó kedvű urak voltak, kik az ülések alkalmára falusi kuriájukból jöttek be. Szállást vagy a Szék házában, vagy valamelyik atyafinál kaptak egy pár napra; ebédet, vacsorát pedig a Szék nagy könyvjáiban a Szék szakácsa főzött számukra. Szívvidámítottól sem

Mentik Erdélyt.

Székelyudvarhely, decz. 12.

Az erdélyrészi Klrendeltség kiküldetése után megindult lázas tevékenység nyomában szembe-tűnően nyilvánvaló lett a már bebizonyult tény, hogy Erdélyben a magyarság lassankint veszti a tért s a magyarságot körül övedző nemzetiségi gyűről fokozatosan erősödik és terjed. Gróf Bethlen nyilvános fellépése, majd az Ege-nek kiáltványa, ezt követőleg Tokaji „Eladó Ország” című munkája a magyar földbirtokoknak idegen kézre jutásáról valóságos megdöbbentő adatokat a kézzel fogható bizonyítékokat nyújtottak a nemzetnek, minek következtése képen a magyar állam 12 millió koronát juttatott az Altruista banknak, azzal a rendeltetéssel, hogy a súlyos anyagi gondokkal küzdő birtokosokat mentse meg az anyagi romlástól. Ezzel a 12 millió koronával az altruista bank háromféle irányban kezdi meg az operációt és pedig a) megveszi az adósság átvállalásával a birtokot s 10 évre a tulajdonosnak adja bérbe, mely időn belül a régi birtokos birtokát eredeti áron visszaválthatja, ellenkezőleg 10 év után a bank a birtokkal szabadon rendelkezik; b) kölcsönt kap a tulajdonos a birtokra 10 évre s ha a birtok 10 éven belül eladódva lesz, elővételi jogot biztosít a banknak; c) ha a birtokot fele értékénél kisebb, de nyomasztó, terhes feltételekkel bíró adósság terheli, vagy az adósság visszafizetését sürgetik, ennek törlesztésére a tulajdonos kölcsönt kap, mely 10 év alatt törlesztendő. A kamat 5 $\frac{1}{2}$ %-ban van megállapítva.

Ugyancsak az Altruista bankhoz hasonlóan megkezdte földtehermentesítő tevékenységét a Magyar Földhitelintézetek Szövetsége is, amennyiben a bank mult heti közgyűlésében alapszabályait kellőképpen módosította s a jelzálogi bekebelezéseknek újat mognyitotta s kimondotta, hogy a földbirtokok tulajdonosainak más, megfelelő biztosíték mellett is nyújt annuitásos és folyószámla hiteleket.

Kellett nagyon sokat gondolkodni, a Szék számadásaiban sűrűn előfordul a különféle gyűlések alkalmára vásárolt borok ára; de meg az urak is magukkal hozták az utazó hintókban a pinczeteket, meg a pipatoriumot.

Hát ugyan hogy eshetett volna meg egy-egy nagyobb confluxus magnum áldomás nélkül, mikor causa bibendi is sűrűn akadt. A Méltóságos Gróf Gubernator ur Ó Exciája is ellátogatott a nagy munka alatt a Székbe, sőt az előnklete alatt gyűlést is tartott.

1809. aug. 20-án pedig Miksa királyi herceg érkezett Udvarhelyre, a ki az insurrectió dolgát *critice* megvizsgálván, vele nagyon meg volt elégedve. Ekkorra már a lustráltak nevei össze voltak írva, „ugymint Lovas Nro 402, Gyalog Nro 1615”. Ferencz császárnak pedig ma is meg van a saját aláírásával ellátott patense, a melyben a „kedves erdélyi insurrectióval való megelégedését” hirdeli adja.

Az István király napi nagy traktára maga a főkirálybíró ur egy átalag tarczali bort is adott. Kemény bor lehetett a nemes tarczali, mert mikor másnap déiben a remanentiában levő pár üveget a hajdu az asztalra tette, a kádeczia faragó főjegyző így mutatta be a nemes seassionak:

— *Ecce vinum de Tarczali, ettől az ember leborul arccsal.*

Meg is lehetett elégedve a mi örökös fejedelmünk Udvarhelyszék áldozatkészségével és harca kész népével. Egy teljes lovas osztály és egy zászlóalj gyaloghad állott ki. Olyan számban, erőben és harci kedvben, hogy még a nemes hadak haza bocsátása után is, mikor 1810. február 28-án Udvarhelyre haza kerültek, a lovasság 329, a gyalogság pedig 743 emberből állott. Nem valami elkedvetlenedett, egyötört hadfiakból, hanem olyanokból, a kik mikor hat napi nehéz mars után Marovásárbelyről Kerezsturon át haza érkeztek nem monok a részükre kijelölt kvártélyokra adig, míg a fogadásukra kisereglett városiak kedvéért a szombatfalvi réten egyet nem exerciroztak.

Hogy miként mondurozták, fegyverezték fel elődeink e hadakat, meg egyebekről is, még eshetik itten szék, e régi szép időkben. Mert hát: „*jucunda magnorum praeteritorum memoria*”. (Az elmúlt nagy dolgok feletti megemlékezés kedves.)

A földbirtokpolitikai akcióra eszerint, mintegy 16 millió korona áll rendelkezésre, mely jelentékeny összeg ugyan, de sajátságosan csekély az akció sikeres keresztülviteléhez. Hiszünk, hogy ez csak a kezdet kezdete s a messze kiható jelentőséggel bíró magyar nemzeti érdekért követni fogja a többi is és főleg követnie kell a telepítési és parcellázási törvénynek, mely nélkül a nemzeti birtokpolitika sikere csönka maradna.

Megnyugvással szögzözzük lo az első komoly lépést, mit ha követni fog a többi, akkor a gazdasági kulturakcióval új életre ébredve újból szabad ura lesz magának a sors sújtotta Erdély magyarsága.

A tisztviselők mozgalma.

Székelyudvarhely, decz. 24.

Az állami tisztviselők Országos Egyesületének nemrég megalakított helyi köre, az alapszabályok jóváhagyása után, december 21-én választmányi gyűléssel kezdte meg működését.

A tisztviselői kör helyiségében tartott választmányi gyűlésen felvetett és megvitattott eszmék, ha megvalósulnának, feltétlen igazolnák az egyesület szükséges és czélszerű voltát.

Kövesdy József pénzügyi tanácsos mindenek előtt beszámolt az állami tisztviselők országos nagygyűlésén tapasztalt eredményekről és arról, hogy a lakbér emelés iránti kérelmet Ugron János főispán urnak felterjesztés és támogatás végett átadták, aki támogatását megígérni szíves volt.

Ezután Puskás Lajos titkár az egyesület belügyeinek ismertetésével kapcsolatban azt javasolta, hogy a választmányi gyűlés az 1914. évi január 25 én a vármegyeház kisebb gyűlés termében tartandó évi rendes közgyűléstől kérjen felhatalmazást arra, hogy a város fejlődésének, a lakosság jóléte emelésének előmozdítása érdekében a választmány, vagy egy erre választandó bizottsága által a polgársággal való együttműködést tegye lehetővé, már csak azért is, mert a tisztviselői karnak, mint az értelmiségi osztálynak a közügyek vezetésébe és irányításába való befolyása egyrészt kötelessége, másrészt a város előhaladását vonná maga után. Indítványozta továbbá, hogy kérjen a választmány felhatalmazást a közgyűléstől arra, hogy a helyi lakás viszonyok javítása érdekében a tisztviselői telep megvalósítására a szükséges lépéseket megtehesse. Itten ismertette, hogy az egyik építéssel felkérte egy hozzávetőleges költségvetés elkészítésére. Ez az építész Kelemen György, egy három szobás és gyéb melléképületekkel bíró épület költségeit 6221—8189 koronára teszi és így mindenesetre érdemes az ügygel behatóan és részletesen foglalkozni. Végül javaslatba hozta a titkár, hogy indítványozza a választmány a közgyűlésnek, hogy az határozatilag mondja ki, miszerint a közszolgálatban állók olyan betegsegélyező pénztárát, a mely szabad orvos választás mellett az alkalmazottat, annak családtagját s esetleges cselédeit orvosi és gyógykezelésben részesítse, szükségessé tartja, a megvalósítása iránti kezdő lépések megtétele végett az Országos egyesület igazgató választmányát megkeresi azzal, hogy a felekezeti és vármegyei tisztviselők és alkalmazottak Országos egyesületeit hason mozgalom indítása céljából, a saját hatáskörében keresse meg. Itt ismertette az állami munkásbiztosító pénztárak 1910. évi üzleti eredményeit a azzal kapcsolatosan az általa készített s az állami tisztviselőkre vonatkozó előre várható adatok mértékét s ebből azt a következtetést vonta le, hogy ha az alkalmazottak mindenkorai fizetésének 1% levonatnék és ehhez az alkalmazó szintén 1%-al, s az állam ezenkívül az 1912. évi LXV. t.-cz. alapján levont összeg 50% át a megalakítandó pénztárnak adná át, oly összeg állana rendelkezésre, hogy az orvosi vevények mindegyikét a munkásbiztosító pénztár vevényei értékénél 25% al magasabb összegben, minden egyes orvosi vizsgálatot 2—2

K-ban s ezenkívül a gyermekszületési eseteke 100 K, a családtagok elhalálozási eseteit 150 K összegben lehetne segélyezni és ezenkívül 20084 kórházi napot napi 3 K-val, ugyanannyi szanatoriumot, nemkülönbön a kar 1% nak évenkénti 20—20 napi fűrdősegélyt napi 5—5 K-jával lehetne fedezni. A pénztár felállításával szemben a közszolgálatban állók az országos betegápolási pótadók alól mentesítendők volnának, de a legrosszabb esetben is az e czimon beszédett összegek a cselédek gyógykezelésére tekintettel szintén a pénztárnak lennének átutalandók. A titkári indítványokat a választmány elfogadta s egyben kimondta azt is, hogy a közgyűlést társas vacsora fogja követni.

A választmány a sajtó eddigi támogatását határozatilag megköszöni és azt az egyesület jövő működésére is kéri, s a közgyűlésen való részvételre felkéri.

Puskás Lajos.

Az arany kertész.

— A székely havasok málnakincseről. —

Budapest, decz. 19.

Jókai Mór nagy írónk gyönyörűen írta meg „Az arany ember” című tanulságos regényét. Az arany kertész szintén adatot szolgáltat egy tanulságos regényhez, de mégis csak rövid közleménybe foglalom össze, mert ez czélszerűbb és hasznosabb lehet.

Már évek óta tanulmányozom az erdélyrészi Kárpátok málnatermését, de nagyobb eredményt és számszerű adatokat csak most kaptam, melyre a magyar kertészek figyelmét fölhevni kötelességemnek érzem. Aki megérti felhívó szöveget, az lesz az „arany kertész”, akit sokan fognak omlegetni, irigyelni. Ime a száraz tény:

A csikazentpéteri katolikus egyházmegye tulajdonát képező és Gyimesbükk közszeg határában fekvő „Hozsuzuhavas” letarolt részből 50—60 holdat vett bérbe egy kassai konzervgyár 1911. év nyarán málnaszedés céljából. A bérletért 2—300 koronát fizetett. Munkafelügyelőket tartott a helyszínen és a málnafeladónál. A hires gyimesi vadírók, Gyimesbükk közszeg szép lányai azedték az illatos havasi málnát literenként 20 fillérért. A bő termés folytán naponta 8—10 koronát kerestek a szedő lányok személyenként, míg a szüret tartott. Az összes kereset meghaladta a 10 ezer koronát az idény alatt.

A málnát tiszta fahordókba gyűjtötték, melynek felső fenekét kiütötték és ha megtelt, lekötötték tiszta vászonnal. A hordókat szekereken leszállították a gyimesbükki állomásra. Ott vasutra adták és Kassára küldötték. A közel 1000 kilométeres szállítás után a konzervgyár feldolgozza az anyagot.

Az 1911. évi beszámoló teljes valóságában tárja elő a székelyföldi havasok kincseit erő málnatermését és a málnatermesztésre szükséges összes jó viszonyokat. A talaj, éghajlat, időjárás valóban alkalmas teszi ezt a vidéket arra, hogy ott, ahol a málna minden gondozás nélkül, vadon terem ilyen nagy tömegben, ott az emberi tudás és kultúra eszközeivel több málnakertész boldogulhatna, vagyont szerezhetne.

Mert a valóság nemcsak az, hogy a gyimesbükki határbán 50—60 holdnyi letarolt területen 10 ezer korona szedési költséget igényelő málna terem vadon. Ez csak egy ozredésre annak a málnatermésnek, melyet a köztudomás szerint teljesen letarolt, elpusztított székely erdők talaja csakis Csikmegyében évente tényleg szolgáltat — hogy a medvék lakjanak jól vele. Hiszen a letarolt erdők és a havasok tízezer holdjai bővelkednek a vadontermő málnanövényben. Ennek a málna-termésnek az összes értékét még hozzávetőleg sem bírom kiszámítani, — milliók pusztulnak el ott a gazdasági tudás hiánya miatt.

Az arany kertésznek az volna hivatása először, hogy a vadontermő málna tömegét összegyűjtve feldolgozza, megmentsa a megsemmisüléstől. Másodszor pedig saját szaktudásával a málnatermesztést fejlessze. Hiszen ha az a vad málnabokor, csakis áttűtetés által nemesítettik, már szebb és több termést remélhet. Azt, hogy havasi málnatelepet létesítsen több évre szóló bérleten, egyelőre igen költségesnek tartom. Sokkal biztosabb alapon indulna meg a málnatermesztés, ha előbb a meglévő hasznosítandó és annak a jövedelméből fejlesztendő tovább-tovább, egész a havasi málnatelepek létesítéséig.

Hogy akad-e a székely havasok málnakincsének kiaknázására vállalkozó, azt nem tudom,

de ha a magyar kertészek szorgalmas táborából hozzáértő szakember vállalkozik erre, az lesz Magyarországon az arany kertész.

A székely havasok málnakincsének tanulmányozása alkalmával a kertész ne feledkezzék meg a havasok még fás részének igen tekintélyes mellékjövédelmét ígérő nemes gombaanyagáról. Az erdélyi lombos erdőáégekben évente ott pusztuló gomba több millió korona értéket képvisel. Ezt mint mellékes jövédelmi forrást tekintetbe kell venni, hiszen a múlt évben is az aszalt gombából alig volt magyar áru. Az izetlenebb lengyel gombának szárítva 6 koronájával fizették kilóját. Csodálatos, hogy a mi népünket a szakemberek,

kereskedők erre az egyszerű mesterségre nem oktadják ki, hiszen az aszalt gombánál nincs kockázat, ez a legbiztosabb termények egyike, melyből soha nincs elég.

Mint minden vállalkozáshoz, úgy a málna-értékesítéshez is pénz és kitartó munkakedv szükséges. Még jobb volna, ha vállalkozó szellemű kertészeink közül többen társulnának, szövetkezéneek, hiszen a szövetkezés áldásos voltát ezen a téren is bemutatták nekünk a bolgár kertészek. Így többen összeállva megvalósíthatják ezt a kis regénytemát — az arany kertészek.

Péterfy Tamás.

A Népinevelési Egyesület a közönséghez.

— Az egyesület felhívása. —

Székelyudvarhely, decz. 27.

Alig pár évet fordul felettünk még az idő kerek a egyesületünk eljutott félszázados működésének határkövéhez. Ritkaság számba megy egy ilyen kultúregyesületnek félszázadra tehető békés és áldásos működése s az a nagy anyagi és erkölcsi áldozat, melyet a 60-as évektől kezdve a vármegye közművelődéséért évenként meghozott. Lesz alkalmunk a meglepő és bizonyító számadatakat annak idején feltárunk s rámutatunk, hogy az a csendes, zajtalan működés, mit ezen közművelődési irányú egyesület évek hosszú során át kifejtett, minő nélkülözhetetlen szervezet volt a vármegye kifejtett közművelődésének felépítésénél.

Élt az egyesület a múltban, él a jelenben. A múltat bizonyítja a tartalmas áldozat, a jelent bizonyítja az egyesület sok oldalú működése iránt megnyilvánult őszinte meleg érdeklődés. Megtet-tük emberbaráti kötelességünket egy a múltban, mint a jelenben, s hogy többet nem tehetünk és nem tehetünk, annak oka, hogy társadalmi vezető embereink egyetemlegesen nem kísérték és nem kísérik azon az uton, hol a helyi bajok száná-lását várja és követeli tőlünk a tühretetlen jelen.

Áldozatos munkát tenni a célunk a vármegye kulturájának oltárára. Megvalósítani Br. Eötvös lángoló ideálját, a mintaszerű népispolák berendezése és felszerelése által. Szervezeteket teremteni minden községben a támolygó fiatal-ságnak s betérlni őket az utca sarából a lelki élet művelésének műhelyébe s ezek további neveléséről gondoskodni. Tanítást adni a népeknek, hogy ne csüggedjen, ne vándoroljon, hanem munkához lán-szon s nyugodjék meg sorsában, ha cseléd sorba állította is végzeté. Legyen őszinte, legyen bizal-mas s ne lánson tisztviselő embertársában ellen-séget, hanem lássa benne a szellemi munkást s ébredjen tudatára a való igazságnak, hogy egy-másra vagyunk utalva és egymás nélkül nem él-hetünk. Ott fogunk maradni továbbra is az altru-ismus meleg ágyánál és segítjük a szegény szülők gyermekeit. Még akarjuk látni a porban a gyöngy-szemeket s a tehetséges gyermekeknek gazdasági kiképzést óhajunk nyújtani, kik gazdaságuk mel-lett maradva értelmes vezető tényezői legyenek a falu életének. Szerveznünk kell az olvasóköroket s különböző szociális alakulatokat; az analfabe-tizmus csökkentése céljából fejlesztenünk az analfabeta tanfolyamokat.

A régi időkben a veszély közeledtére véres kardot hordottak körül az országban. Ma nem csattognak a fegyverek, kardok, nem dübörög az ágyuk gyilkos tüze s mégis valóságos háború zaj-lik felettünk. Az emberek meghasonlása önmaguk és testvéreikkel szemben — adja jelét ez idők viharzó méhében végbemenő elváltozásoknak. Elé-gedetlenség elégedetlenségre nő és szövi átkát nemzeti jövőnknek. A székelység kezdi veszíteni történelmi hivatását s hagyni készült terét határ-védői jellegének. Nem hogy őrt állana, nem hogy védőné magát és a magyar supremáciát, hanem beolvad az idegen nemzetiségek sorába s lassan-lassan felzavódik s vészes tünetek bomlodoznak az eladó országgá vedlett Erdély kebelén.

Itt vagyunk szinte már 50 éve ez egyesü-

lettel. Birja a vármegyei tanítóóság akaraterejét, munkatehetségét és áldozatkészségét, a lelkeskedő papság és jegyzői kar töredékének odaadó támogató-sát, de távol állanak sok ezren azok, kikben él a vágy a nemzeti élet teljességeért, hanyatló közgazdasági életünk fejlesztéséért s közművel-ődésügyünk felemeltetéséért.

Utaljunk-e a nemzetiségi közművelődési egye-sületek tervszerű munkájára s főleg arra, hogy papjaik, jegyzőjük és tanítójük propagálása révén alig van a falvaknak még cseléd sorban levő pol-gára is, ki le ne fizetné az egy korona kultur-adóját s elősegíti vele a nemzetiségi eszme tér-foglalását. A szászág egy nagy egyetem körül csoportosul s ez intézményeket létesít, melynek területén nemzeti geniusuk őrzi az anyanyelv tűz-helyét; a oláhság az Asztrában tömören áll s fejlesztí és őrzi nemzeti jellegét, míg mi a kénye-lem puha bársónyán adjuk haszonbérbe nemzeti ügyünket s engedünk helyet az üresen maradt fészkek körül a nemzetiségi ideák megtelepülésének.

Kérelmünkint intézzük Székelyudvarhely ösz-szes tisztviselőkarához, iparosaihoz, polgáraihoz, a községek vezető tényezőihez és lakosságához, községekhez, az egyházakhoz, testületekhez, isko-lákhoz, jöjjenek és támogassanak adományaikkal, állíreikkal, alapító és rendez tagsági díjaikkal és legyünk egyek a nemzeti munka barázdájában.

Nem kívánunk teljesíthetetlen áldozatot, csak azt, hogy az egyesület tagja legyen minden ud-varhelymegyei születésű és itt lakó honpolgár s az öszejjött erők alkalossanak egy nagy érdekes-zó-votséget a vármegye kulturájának, népoktatásá-nak fejlesztésére.

A felderülő új év hajnala hozza meg Udvar-helyvármegye közönségének a felismerés és méltá-nylás áldásos érzületét, hozza magával az öszse-tartás felomelő erejének erős tudatát s vezessen minden jó hazafit az egyesület oltárához, hol vár-megyénk kulturárekeinek munkálásában erős kar-ral, égő vágygyal, szent elhatározással új életre találkozzunk az Istenért és hazáért.

Utépítések a megyében.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Közelről érdeklí a vármegye közönségét, hogy a mostani sillány terméketlen esztendőben az irányadó körök tekintetbe vették a vármegye lakóinak nehéz megélhetési viszonyait, tudatá-ban annak, hogy az ország öszses vármegyéi közt éppen Udvarhelyvármegyét sújtotta az árvíz és minden egyéb nyomoruság a legérzékenyebben. Ez indította a vármegye főbb tisztviselőit arra, hogy a nép érdekében jelentős alkotásokkal te-gyék lehetővé a megélhetést s a népet a kíván-dorlástól visszatartsák. Megyészerte folyik soré-nyen a munka. Ha beutazzuk Udvarhelyvármeg-yét, szemünk elé tárul, hogy 10—12 helyen új ut és műtárgyak készítése, utak helyreállításán dolgoznak.

Nagy hálával tartozunk a megye vezető embereinek, kik úgy gondolkoztak: legyen a nép-nek foglalkozása, munkája és a munkája után egy kis jövédelmre tegyen szert, mert ha szét-tekintünk a kisebb földművelő nép között, mely esztendőkön keresztül szántott-vetett, az idót fel-haszánlta és sehol semmit sem keresett, azoknak kimondhatatlan nagy jótétemény az utépítések

által való keresetbe való juttatás.

Nagy hálával tartozunk továbbá ml, kik a központtól távol eső, elszigetelt helyen tartózkodunk, hogy akkor, a mikor nincs vasutunk smég a közlekedő utaink is nagyon gyarlók, szivükre vették sorsunkat s azon munkáinak, hogy a meg-élhetőes egyik legjobb faktorát; a jó uton való járható-ságot biztosítsák részükre. E helyen legyen szabad megemlítenem Dr. Sobesi János alispán urnak nagybecsült figyelmét, miszerint nem zárkózott el a mi elszigetelt helységünkötől sem s a Csik, Gyergyó és Maróstorda vármegyével érintkezésben levő bözödujfalvi—árcsói vizinális utvonalat több helyen megépíttette és még több utépítést tervbe vett. Bizony várja is a nép az utépítés megkezdését, mert a mi néplünk dolgos, munkás, szorgalmas s örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy családi körében bármi csekély pénzt keresheessen, a mi végtére is jobb, mint bárhol idegenben, miért is alispán urnak hálás közönségünk nyilvánítását fejezzük ki.

(Étd.)

Máthé László.

Közgyűlés a városházán.

— A szeretet jegyében. —

Székelyudvarhely, decz. 23.

Székelyudvarhely város képviselőtestülete 23-ikán délután *Gothárd* János polgármester el-nökletével rendkívüli közgyűlést tartott.

Napirend előtt *Hlatky* Miklós a katonai gyakorlóterre vonatkozó szerződésnek a katonaság részéről való jóváhagyását sürgette meg. A köz-gyűlés tudomásul vette, miszerint a belügyminisz-ter a városi gyámpénztári szabályrendeletben esz-közölt módosításokat jóváhagyta. Ez alapon a ta-nács javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, hogy a gyámpénztári kölcsönök kamatába 5% ról 6% ra emeltesék fel 1914. január elsejétől, a már kihelyezett kölcsönök illetőleg is. A köz-gyűlés a javaslatot — noha az nem egészen idő-szerű akkor, amidőn a pénzpiacz helyzetének fe-szültsége engedett — elfogadta, s így most ő maga is hozzájárul, hogy a legnagyobb részt ipa-rosok által igénybe vett kölcsönök megrágitásá-val ez amugy is agyonterhelt életet még jobban megnyomorítsa.

A képviselőtestület egyik korábbi közgyűlé-sében úgy határozott, hogy az óvoda földszintes részére, amelyik a kollegium felé esik, emeletet huzat, hogy az így nyert két tanteremben he-lyezze el a páros osztályokat. A határozatot a törvényhatóság bizottság, felelbezés folytán, meg-semmisítette, s ezen határozatot terjesztette most a tanács a közgyűlés elé. *Papp Zakor* József ugy találja, hogy a megye ha már annyira gyámko-dik a városon, akkor alakuljon át a város nagy-közönséggé, a mi amugy is igen sokaknak a kíván-sága. *Szó Gáspár* időszerűtlennnek találja az épít-kezést, mert az iskola végleges elhelyezése rövid idő kérdése, éppen ezért egészen megfelel a város szükségletének, ha bérlet útján gondoskodik a szükséges két helyiaégról. *Becsek* Aladár már azon szempontból is elhibázott dolognak tartaná az építkezést, mivel az a meglévő épület tönkre-tételét, teljes elsötétítését vonná maga után. A közgyűlés ennek dacára mégis úgy határozott, hogy a törvényhatóság határozatát megfellebbezik.

Ezután a tanács újra egy másodfoku hatá-rozatot mutatott be. Történt ugyanis, hogy a városi képviselőtestület elé *Laiber* Dénes díjnok azzal a kéréssel járult, hogy részére a törvény szerint őt megillető családi pótlékot utalványozza. A képviselőtestület a kérést elutasította, a mi ellon *Laiber* a törvényhatósághoz fellebbezett. A törvényhatósági közgyűlés, a törvény alapján, a városi határozatot feloldotta, s utasította a vá-rost, hogy a *Laibert* megillető 300 K családi pótlékot utalja ki. A megyei határozat a köz-gyűlés egy néhány tagjánál szörnyű nagy hara-got váltott ki. Mit hogy még egy díjnok meg meri fellebbezni a mi határozatunkat? Nem elég ha él, hát mit akar még többet? Diktum-faktum; ezt a rebellist el kell nyomban csapni! Csapd el polgármester azonnal! És a közgyűlés egy csa-lados embernek emigyen kiszolgáltatta a szent

napon innen két nappal a karácsonyi ajándékot alaposan. Kitétték a szűrt. mert a törvény neki adott igazat és mert szólni merészt. Hát bizony uraim ez egy cséppel sem volt emberséges, s aligha is elégíti ki a határozatot provokáló lelkiismeretét. Mert talán még más megbírálás alá esnék a dolog, ha arra az emberre szűkeg nem volna. Ezt elcsapták, de hát a kit utána felvesz a polgármester, mert valakit csak felvesz, azt a törvény értelmében csak úgy megilleti a családi pótlék, mint emezt, a ki szorgalmas és hasznavehető tagja a személyzetnek. Így magunk irányában, tisztelt képviselőtestület, bizalmat és tiszteletet a tisztviselőknél aligha fogunk nyerni a munkakedvről, ambicióiról pedig egy szót se szólunk, mert a hon ilyen orszországra kezelik az embereket, onnan az ilyen ritka madár messze elröppen . . .

A közgyűlés ezután névszerinti szavazással a városi alapok pénzkészletének az egyes pénzügyintézeteknél leendő elhelyezését határozta el. Eszerint a Megyei takarékpénztárnál 68724 K, a Zálogkölcsön intézetnél 22280 K, a Hitelbiztosítékintézetnél 13530 K és az Agrár takarékpénztárnál 38543 K-t helyeztek el, vagyis a jelenlegi állapotot fenntartják. Tudomásul vették, hogy Dr. Ferenczy Béla alkaptány a belügyminiszter intézkedése folytán résztvevő a fővárosban rendezett rendőrtisztai tanfolyamon, s a melynek jelesen való elvégzéséről a tanfolyamvezetőségétől tanúsítványt nyert. Élénk érdeklődést keltett azon tanácsi javaslat, hogy a Szentferenczrendi szerzetől az 1911. és 1912. években katonai pótruharaktár czímen felvett évi 500 K per utján visszacsorozzassék. A tanács ugyanis a katonaság előterjesztésére a zárda épületben bérelt helyiségeken valamelyes átalakításokat kívánt eszközölni, mit a tulajdonos szerzet nem teljesített. Erre a tanács 1910-ben felmondotta a helyiségeket, s a katonaság az év őszén ki is hurcolkodott, ám a bérleti összeg folyósítását a tanács elfelejtette betiltani, s azt a szerzet 1911. és 1912. években fel is vette, s tette ezt abban a tudatban, hogy katonának a helyiségeket még mindig használják, mert a kulcsokat mint azt Dr. *Válcik* Ferencz most a gyűlésen mondotta, katonának csak a múlt év októberében adták át a szerzet szakácsának. A közgyűlés, mivel egészen tisztán nem láthatott be az ügyben, vizsgálat megejtése végett a tárgyat napirendről levette, hogy majd a tisztázat után állapítsák meg, hogy a szerzet, a bérlet beszüntetését elmulasztó tisztviselő, avagy katonának fizetik-e meg az 1000 K-t városnak. — A Szejkefördő r. t. megalakításának támogatása iránt beadott kérelmet elutasították. A gámpénztári mérleget tudomásul vették. Rózsa József illetékességének elismerése iránti kérését elutasították.

A központi választmányba 1914—1916. évekre titkos szavazás útján megválasztottak: Dr. Horváth Károly, Becsek Aladár, Soó Gáspár, Vajda Ferencz, Soó Domokos, Simó Máttyás, Dr. Szabó József, Lakatos Tivadar 30—30 szóval, Dr. Mezei Ödön, Dr. Nagy Samu 29—29, Gönczi Lajos 23, Bíró István tanár 17 szóval. Szavazatot kaptak még: Hlatky Miklós 12, Zakor József 9 és Szabó András 1 szavazatot. A választás eredménye az ellenzéki emberek sorában muló izgatottságot váltott ki, mivel a választmányból Pap Zakor József, Hlatky Miklós és Gáspár Balázs kibuktak, amit Dr. *Válcik* Ferencz az eredmény kihirdetése után a polgármester szemére is lobbantott. — Végül az 1915. évre érvényes esküdtképes férnák összeírására Dr. Szabó József főjegyzőt és László Albert jegyzőt kiküldötték, a pénztárvizsgálattól felvett jegyzőkönyvet tudomásul vették, mire a gyűlés véget ért.

B. u. 6. k. megváltás címén *Simó Máttyás* ur 5 K, *Szemler* Ferencz tanár ur 2 K, *Kovács* Dániel és *Seabó* András tanár urak 3—3 K-t küldöttek szerkesztőségünkhez. Az adományt szegény iskolás gyermekek segélyezésére fordítjuk. Hasonló czélból és czélra adományokat kézzel fogadunk és nyugtázzunk.

HIREK.

Székelyudvarhely, decz. 28.

A városok hitele.

— Székelyudvarhely város kölcsöne. —

A magyar városok országos kongresszusa felterjesztést intézett a miniszterelnökhöz, a belügyminiszterhez és a pénzügyminiszterhez, a kiket arra kért, hogy a mai nehéz pénzügyi viszonyok között a kormány jöjjön a városok támogatására, még pedig oly módon, hogy az állami emisszió összegét a városok legzűkegesebb beruházásaihoz megkivántató összeggel emelje fel és ezt az összeget bocsássa a városok rendelkezésére.

A miniszterelnök most hosszabb leiratban válaszolt. A kormány teljes mértékben átérzi a városok jelenlegi pénzügyi helyzetének nehézségeit és azokat a súlyos következményeket, a melyekkel a városi beruházási akció megakadása és amugy is nehéz viszonyokkal küzdő iparra nézve jár. Czélország tartaná a miniszterelnök, ha ezt a 90 millió koronát szükség szempontjából maguk az illetékes tényszók két csoportra oszthatnák, hogy első sorban az első csoport kielégítésére koncentrálják a kormány mint a városok törekvésüket a csak ha ezenfelül is mutatkozik pénzbeszerzési lehetőség, térjenek át a kevésbé sürgős igények kielégítésére.

Ebből kifolyólag *Bárczy* István budapesti polgármester tegnapelőtt táviratilag hívta fel *Gotthárd* János polgármestert, miszerint közölje, hogy mik volnának azok a beruházások és egyéb rendkívüli kiadások, melyek most a közös kölcsönbe már 1914. évben felveendő volnának?

E tekintetben kérdést intéztünk a polgármesterhez.

— Székelyudvarhely város újabb beruházásai — válaszolt a polgármester — mint például a vízvezeték és csatornázás még uincsenek annyira előkészítve, hogy a szükséges kölcsön nagysága már most meghatározható volna, ellenben a vágóhíd átalakítási munkálatai igenis annyira előrehaladtak, hogy az építkezést már közegészségi szempontból sem lehet elodázni, miért is az erre fordítandó összeget, mintegy 120—130 ezer koronát fogjuk csak bejelenteni, mint olyant, melyre a közös kölcsönből igényt tartunk.

Eljegyzés. Dr. *Gönczy* Gábor ügyvéd eljegyezte *Lánksy* Lelet. — *Szabó* Ferencz főgimn. tornatanár eljegyezte *Miskolczy* Etuskát.

Szilveszter. Mikor baldokolva belevez az sápadó, elenyésző világába az esztendő, megvonjuk a nagy határt, amely elválasztja egyik esztendőt a másiktól temetünk, amíg maga az idő érzéketlenül és változatlanul halad velünk tovább. Egy-két nap és meghal az Évi Az élő emberek érzik, hogy egy darab újra multtá változik bennünk, oly messze eső multtá, mint amennyire a pergő pillanatok egyike van a másiktól. A megállíthatatlan pillanat erejével siklik ki kezünk közül az esztendő is s ha csak egy másodpercze is meg akarjuk fogni föltartózatlan utján, önmagunkba kell mélyedni, mert csak a lelkünk belsejében találjuk nyomait az örökre vesző időnek. Minden napja végig szántja a lelkünk s magunkba meledve szemléljük, hogy a hóval befutj barázdák alól hol sarjadzik az új élet, aminek dus természetességét az elkövetkezendő esztendő tavasz napja van hivatva kibontani. S hadd fujjon körülöttünk a havas szél s hadd vonja be fehérr leplevel Szilveszter a világot: annál erősebb, táplálóbb a meleg lelkünk közepében, ahol a sarjadosó csírákat rejtegetjük, mint az anyaföld, amely önnön meledjét adja a beleje vetett magnak, hogy az megéljen, megerősödjék s a tüzes nap első csókjára friss erővel hajtsa ki leveleit. Mert ez az örök változás az, mely a földhöz hasonlóan minket is megtermékenyít, a magvetőre váró örökre fölszántott

barázdái e világnak, akikben meleg fészekre kell találnia hitnek, emberszeretnek s e föld szeretetének, mely munkáját végzi most is a csodás önzetlenségében. S mert változás a pillanatok futása s az esztendőök mulása, ezért ünnepeljük a szerdai napot: az utolsó s a következőt: az elsőt, mert a meghalt év végső sóhajával az utolsó nappal egy reánk váró új, ifjú világba lépünk bele s az első nap már meghozza az új világot, s ma még gyermekek, felnőttek és öregek naiv örömmel ünek össze a tűz körül, hogy szeretettel megüljék halotti torát az elhunytak, akiből egy pillanat alatt teljes fegyverzetben, ifjú erőben fog kipattanni az új istennő — akinek, sajnos, azonnal megkezdjük az áldozatok hozását...

Karácsony ünnepét a szent ünnep méltóságához mértén ünnepelte meg a város közönsége. A kath. egyház templomaiban az ünnep éjszakáján éjjeli misét pontifikáltak az egyház feje és a szerzetes rend főnöke. A templomok zsufolva voltak ábítatos hívőkkel. Az ünnep első napján a plebánia templomban *Pál* István apátkanonok plebános celebrált nagy misét díszes segédlettel, a barátoknál *Kelemen* Agoston házfőnök szintén fényes segédlettel mutatta be az áldozatot. A reformátusoknál *Vajda* Ferencz esperes, az unitáriusoknál *Bölni* Vilmos lelkész, az evangélikusoknál *Adriányi* Géza lelkész tartottak szent beszédeket, s mondtak megható imákat a szeretet istenéhez.

Áthelyezés. Öszinte sajnálattal vesszük a hirt, hogy a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter *Bíró* István áll. főreáliskolai tanárt saját kérésére Brassóba helyezte át. Távozása érzékeny vesztesége a város társadalmának s a városi közügyeknek, melyért szabad idejének minden percét feláldozta. A város ösztársadalmának tiszteletét, ritka ember élvezte annyira mint ő. Bensőséges szeretettel kíséri mindenki új állomáshelyére s hön óhajuk lelje fel ott is azt az őszinte vonzalmat és tiszteletet mit itt köztevékenységével igazán megérdemelt és ki is vivot magának.

B. u. 6. k. Egy-két nap s itt van a b. u. 6. k. Idősezt tehát egy pár szót ejteni róla, mert régen nem volt olyan idő, amikor a sanjargatot magyarnak annyira szüksége lett volna boldog új esztendőre, mint most. A mai szomorú viszonyok között alig van másban némi reménységünk, mint a holnapután ránk köszöntő új esztendőben, amelytől igazán várjuk, hogy boldogságot hozzon. Igen valószínű azonban, hogy ez az új esztendő sem lesz különb, mint az volt, amelytől bucsuzunk, mert hát a rossznak van meg az a kellemetlen tulajdonsága, hogy kiváló előszeretettel ismétli magát, még pedig arányainak megnövekedésével. Bármennyire nem bizhatunk is a jövőben, mégis telve vagyunk reménységgel, az embernek ome legbecesebb tulajdonságával. Csodálatos dolog, hogy az új évi kívánások leginkább általánoságokban nyilatkoznak meg s az egyetemes boldogságon kívül mást nem igen foglalnak magukban, ámbátor nem ártana olykor-olykor a részletekbe is átmenni. Különösen pedig most, amikor a magyar boldogságának java-része ilyen részlettől függ.

Kinovezés. A kereskedelemügyi miniszter *Pillich* Lajos ipariskolai tanárt a VIII. fizetési osztályba sorozott ipariskolai tanárrá nevezte ki.

Botánikus kert és méhésztelep Székelyudvarhelyen. A vármegyei méhészegyesületnek azon régi terve, hogy tanulmányozás czéljára egy botanikus kertet és méhtelepet létesítsen, a megvalósulás stádiumába jutott. Az egylet vezetőségének sikerült egy alkalmas és könnyebben megközelíthető területet megkapnia a ref. temetőkert belső részében, a bejáró uttól balra amelynek hasznosbérletére az egyháztanáccsal meg is állapodott. A terület beosztására nézve a tervet elkészítették egy szakkészéssel s a jövő év tavaszán megkezdődik a betelepítés munkája. A területre az őszes hazai mézelő növények, gyógynövények, díszbokrok és fák lesznek táblákban elhelyezve és beállítva s a kísérletezéseket bizottság fogja végezni. Méhcsaládok egyelőre csak a kísérletezés szükséges anyagának arányában lesznek a telepen izlésees duczokban beállítva.

Az áll Szakiskola elhelyezése. A kereskedelmiügyi miniszter a napokban kelt leiratában arról értesítette a városi tanácsot, hogy a székelyudvarhelyi állami köz- és egyetemeni szakiskola céljára felajánlott telek megszemlélésével Vigh Albert udvari tanácsos, iparoktatási főigazgatót bízta meg, utasítván őt, hogy ez ügyben a közönséggel közvetlenül lépjen érintkezésbe. A miniszter a közönség határozatának további érdemleges tárgyalásbavételét a helyszíni szemle eredményétől tette függővé, de egyben azt is megjegyzi a miniszter, hogy a jelenlegi pénzügyi viszonyok mellett az építkezést tovább nem veheti.

Elmarad egy multság. A Jótékony nőegylet által Sylvester-estére tervezett multság, mint velünk közlik, nem lesz megtartva.

Halálozás. Idős Bíró Sándor földbirtokos, egyh. tanácsos életének 72 ik évében f. hó 26-ikán elhunyt. A megboldogult derék embert vasárnap helyezik örök nyugalomra Alsósófalván. Halálát gyermekei és kiterjedt rokonság gyászolja.

Az udvarhelymegyei népnevelési egyesület vármegyénknek legfrissebb kulturregysülete mai számunkban megleghangos felhívásban fordul a vármegye közönségéhez támogatásért. Tudomásunk szerint nincs Erdélyben több ilyen vármegyei egyesület, mely ily tisztos munka tekinthet vissza a mely amellest, hogy a vármegyei iskolák és népnevelés ügyéért tekintélyes összegeket áldozott, mégis mintegy 25.000 kor. tőkésített a jövő szükségleteinek kielégítésére. A fejlődés mai korszakában a szükségletek oly nagy mértékben jelentkeznek, hogy a rendelkezésre álló alap kamatai nem bírják azok fedezését s ez indította az egyesület vezetőségét a taggyűlési mozgalom megindítására. Hisszük, hogy a felhívás, megtalálja útját a nemeslelkű emberek szívéhez.

Aranylakodalm. Szép, meleg hangulatu ünnepély keretében ülték meg karácsony első napján Ferenczy Ferencz és neje Nagy Anna aranylakodalmukat. A derék és jó egészségnek örvendő házaspárt a gyermekek és unokák, nemkülönben a rokonok nagy terjedelmű serege vette körül és ünnepelte a szép és ritka ünnepély alkalmából és Vajda Ferencz reform. esperes intézett hozzájuk lelkes beszédet.

Az áll. el. iskolák tarthatatlan állapotának szanálása már nagyon is idejét multá követelménye a város közönségének. Az iskolák tovább fejlesztése és a végleges elhelyezést biztosító új építkezések elodázhatatlan kérdés. Sürgeti ezt főleg a higiénikus nevelés s a modernabb tanítási rendszernek érvényesülése mint olyan dolgok, melyek egy a fejlődő város életében tényező gyanánt szerepelnek, de a város élete a mai tarthatatlan állapotok mellett nehezen, vagy egyáltalán nem valósíthatók. Tekintettel arra, hogy az iskolák fejlesztése s az új építkezés kérdése nemsokára szöngyre kerül, óhajunk foglalkozni jövő számunkban e mindannyiunkra nézve igen lényeges problémával, melyre nézve szívesen helyet adunk a pró és kontra véleményeknek. Felhívjuk erre már ezuttal olvasó közönségünk szíves figyelmét.

Hamisított borok Erdélyben. Értesülést gyertünk, hogy Fiuméből nagyobb mennyiségben küldöttek Erdélybe hamisított borokat. Egy szállítványt sikerült Bánfihunyadon a vasúti állomáson lefoglalni. A szállítvány törös bor volt. A rendőrség mindenfélő permanenciájában van.

Az „Uj Idők” ajándék-könyvtára. Minden megdrágul, csak a jó könyv marad olcsó. És a jó könyvek között is van olyan, amely nemcsak hogy olcsó, hanem a szó legszorosabb értelmében — ajándék. Az „Uj Idők”, a magyar családok e kedves betilapja, az általános nagy drágaság idején egész könyvtárra való kitűnő könyvet ad ingyen ajándékba előfizetőinek. Dumas világ-hírű regénye, a „Gróf Monte Cristo” után most a „Korradalom és Császárság” nagy, nyolc kötetes munkáját juttatja el ajándékba a magyar családokhoz. Az új évfolyamban Herczeg Ferencz, a „Wahrmann dijs nyertese” új regényt kezd, amely a negyvennyolcas idők gyönyörű korát eleveníti föl. Az Uj Idők kiadóhivatala Budapest, VI., Andrássy-ut 16. sz. — Előfizetési ára negyedévre 5 kor., félévre 10 korona.

Iparfejlesztő bizottsági ülés. Udvarhelyvármegyei iparfejlesztő bizottsága folyó hó 24-ikén délután 4 órakor Ugron János főispán elnökléssel ülést tart.

Uj hidépítés. A székelyudvarhelyi áll. építészeti hivatal a székelyudvarhely—gyergyószentmiklósi állami közút 13—14 km. szakaszán levő 56. sz. 10.00 m. nyílású Ivópatakhid újból építésére, valamint az Ivó patak és az ut szabályozási munkálatainak biztosítása céljából versenytárgyalást hirdet. A versenyzeni óhajtok „Ajánlat a székelyudvarhely—gyergyószentmiklósi állami közút 13—14 km. szakaszán levő 56. sz. Ivópatakhid újból építési munkára” felirással ellátott, pecséttel lezárt borítékba helyezett ajánlatokat 1914. évi január hó 15 ik napjának d. e. 10 óráig az építészeti hivatalhoz közvetlenül, vagy posta útján nyújtásuk beval.

Husdrágaság és Kolozavár. Kolozavár város közönsége felzudult a mészárosok ellen, mire aztán megindult a hatósági eljárás a hatósági mézárzások felállítására iránt. Egy kolozavári mészáros mester a felállítani szándékolt hatósági husszékben való kimérésre 30% kal alacsonyabb árajánlatot tett, mint azt az ottani mészárosok jegyezték. A kollégák pressziója folytán azonban kénytelen volt ajánlatától elállani, miért is e héten a városi szakbizottság a próbavágást eszközöltetését határozta el, mit követni fog a hatósági husszék felállítására.

Szabászati tanfolyam. Lukácsffy Anna szabásznő által a vármegyebáz melléktermében rendezett tanfolyam a mult szombaton véget ért. Az október közepén megnyitott tanfolyamot 25 növendék látogatta, kiknek a tanfolyamon elért szép eredményét az ez alkalommal rendezett kiállítás bizonyította. A tanfolyami növendékek rajzolni és ruhát varni tanultak minden tekintetben sikerülten.

A Testgyakorlás kizikönyve. Hézagpótló és kiválóan értékes munkát irt ezen cím alatt: Szatankovits Szilárd, az elemi és polgári iskolák számára. Tanítóknak, szülőknak, a gyermek testi fejlődésének tudatos irányítására és figyelemmel való kísérése a tornaszat következetes kihasználása érdekében, a legelőlegben ajánljuk ezen kézikönyv beszerzését. Kiadja Rózsavölgyi és Társa Budapest, IV. Szervita-tér 5. sz. Ára kötve 5 korona.

A lezajlott vásár. A karácsonyi vásár egyike a legforgalmasabb vásároknak és mégis sajátjaosan szegényes forgalom mutatkozott az idén. A felhajtó vásár lanyha kötésekben zajlott le; számbavehető átirás alig történt. Vásárnapján a szokott közönség mintha kimaradt volna. Gyéren állott az utca és piac egész nap. A szokásos heti vásárokból csak annyiban különbözött a karácsonyi vásár, hogy a bódások rikácsoló lár-mája, mosolyra derítő nótázása sivitott el fülünk mellett. Meglátszott és nagyon is megéreztem a gazdasági élet pangása az ipar és kereskedelem minden rétegében.

x Pesti Hirlap. Magyarországi legnagyobb és legelterjedtebb lapja az új év küszöbén előfizetőre hívja fel a magyar olvasó közönséget. A Pesti Hirlap minden irányban független, bátor, szókimondó, szabadelmű és demokrata irányú, kérelmetlenül ellenzéki ujság. A Pesti Hirlap napról napra a legnagyobb terjedelemben vagyis legbővebb tartalommal jelenik meg; naponként 12—16—24 oldallal is többet ad, mint más napilapok; járatása tehát egyenlő előfizetési ár mellett legelőnyösebb. A Pesti Hirlap munkatársai ezidőszereint hazánk legkedveltebb és legelső írói — kivétel nélkül. A Pesti Hirlap 1914. évi naptárát — gazdag szépirodalmi és közhasznú tartalommal — minden új előfizető is megkapja, ha egyszerre negyedévre fizet elő. A Pesti Hirlap előfizetői kedvezményes áron rendelhetik meg a Divat-Szalon című pompás divatlapot és az Erdékes Újság című gazdag tartalmu képes heti lapot, mellyel ma nem vetekedhetik az ország egyetlen képes lapja sem. A Pesti Hirlap előfizetési ára egy óra 2 kor. 40 fillér, negyedévre 7 korona. A Divat Szalonnal együtt negyedévre 9 kor. 50 fillér. Az Erdékes Újsággal együtt negyedévre 9 kor. 50 fillér. Kiadóhivatala, hova az előfizetést legelőszerebb postatanulvánnyal küldeni: Budapest, Váci-körút 78. szám alatt van.

Háziipari tanfolyam ünnepélyes bezárásáról Kecenyéd községből később vettük az értesítést s így történt meg, hogy a lapunk mult számában megjelent hír nem egészen fűdi a valóságot, mennyiben a tanfolyam bezáróján megjelent Székelyhidú Viktor gazd. felügyelő és Groiss Ottó gazd. szaktanár is. Groiss Ottó tanár egyuttal a község gazdáit előtt szakelőadást tartott, mely után Székelyhidú gazd. felügyelő beszélt a tanfolyamok jelentőségéről s majd Matky Miklós a gazd. egyesület és méhészegylet nevében fejezte ki köszönetét a közreműködőknek s Lőrinczi Béla méhészegylet pénztáros átvette az egyesület tulajdonába a tanfolyam hallgatók adományát egy-egy jól sikerült átmeneti kast. A tanfolyam kiváló sikere felett mindannyian meglegedésüket s azon óhajukat fejezték ki, vajha a méhészegylet intencziója, hogy a községben egy viruló biziipar honosuljon meg — megvalósulába menne. Erre különben remény van, mert Gál József lelkész és Balázs János tanító elismeréssel méltóan karolják fel a jobb sorsra érdemes ügyet.

A dévai postalopás. A kolozavári postagazgatóság a következő sorok közlésére kért föl. Déván 1913. évi augusztus 27-én este történt postalopás tettese, avagy a pénz nyomra vezetője részére, ha az egész 28050 K hiányzó összeg megkerül, 4000 korona, egyébként pedig a megszerzhető összegnek 5%-át jutalom gyanánt tűzőm ki. Postagazgatóság Kolozvár.

x Elvesztett cigaretté tárczám, melybe saját kezű irással a nevem be van vésvé, aki visszaadja, vagy nyomra vezet 10 korona jutalomban részesül.

x Találtatott Kadicsfalva és Betlenfalva közötti uton egy gypaju pokróc. Igazolt tulajdonosa a betlenfalvi k. bírónál átveheti. Ellenesenben január 15-ikén előrvezetetik.

Szegényember karácsonyfája.

A feleség: Itt van a karácsony fam; mi lesz?

A férj: Előbb itt van este 8 óra; mi lesz?

A feleség: Van sült krompli délről, hagyj békét, itt a gyermekekről van szó. Vacoraközben nem lehet erről beszélni a gyermekek végett vacsora után meg folytunk arról beszélés, hogy éhes vagy, hát most kell tudjuk, hogy mit hoz az angyal.

A férj: Az angyalát. Azt a rézangyalát.
A feleség: Ne szitkozódj, drágám, valami csak kell szegénykének. Valamit mégis muszáj.

(Vékony gyermekhangok a szomszéd szobából: „Mennyből az angyal lejtett hozzátok...” (Ének).

A feleség: Hallod fam, milyen édesek (meghatottan) ... szegénykéek.

A férj: (Megfogja a saját fejét.) Azt a rézangyalát.
A feleség: Pisti, szegényke, már három hete furt hintalóval álmodik.

A férj: (tompán): Hagyni kell hogy egyszer jóllakjak akkor majd birajjal fog álmodni. (keserűen.) Hintabirajjal!
A feleség: Nézd, fam, vannak egész olcsó kis hintalovak, lehetne egyet a két fiúnak...

A férj: Folyton esen lovagolsz. Pista a régi téli kabátomból kap egy kis új téli kabátot. Kész van.

(A gyerekek a szobában folyton újra kezdik az éneket... Mennyből az angyal...)

A feleség: Hogy lehet ilyet. Az angyal nem hozhat ócska ruhát; a gyerekek mind tudják, hogy a tied volt, olyan kockás.

A férj: Ki kell fordítani. Borzasztó ez a folytonos „Mennyből az angyal”!

A feleség: Nem lehet, fam. Beldi is kockás. Meg el is kellett adjam...

A férj: Már el? (Megfogja a saját fejét.) Mennyből az angyal... Épen jó, hogy mennyből, legalább semmi közöm hozzá. Én nem vagyok angyal. És nem vagyok mennyből. Én fából vagyok, és itt semmi karácsony nem lesz. Nincs. Erted, mi az? nincs. Panktum. Egy krajcár nincs.

A feleség: (Csendesen sir) .. Muszáj fam. Hallod, hogy várják... Nem lehet. Az embernek megessakad a száva.
A férj: Nekem a nadrágom szakad meg, a cipőm már megessakad; pénz nincs, hitel nincs, alacsony. Miből?

A feleség: Nem kell nagy dolog. Apró semmiségek, fam, egy kis fa, gyertyák egy-kettő, meg füge...

A férj: Csak menj a fügéddel. A tavaly is mind füge volt, úgy, hogy még szilveszterkor is nem az új évről utunk fenn, hanem a hasfájásért. Mire való mindig arany-nyal kenni be a fűgét.

A feleség: Tavaly kentem utoljára. Most csak úgy tenném, és színes papírból sok girántot.

Férj: Dió van?

Feleség: Tavalyról maradt négy. Még látnék az orlat is rajtuk. Ceillag is van tavalyról. Margithának egy bubát vennék.

Férj: Nem fogsz venni. Nem török a hátszámánál szenvedélytelen gyermeket. Még viaszból sem.

Feleség: Meg vagy bolondulva?

Férj: Persze, hogy meg Érdekes! Egész nap dolgozom, mint egy gép. Egész éjjel a hitelezőkkel álmodom. Áha vagyok, rongyos vagyok s akkor jóssz nekem, hogy csináljak karácsony, hogy legyen angyal, fűgét hozzak, Alót hozzak, hintalovat hozzak, bubát hozzak. Hát gólya vagyok én? Persze, hogy bolond vagyok.

Feleség: Istenem, Istenem...

Férj: Úres vagyok, fiam. Nincs. Nyulj a zsebembe. Ott van. Én már oda sem merek nyulni; már a zsebembemnek is azt hiszem, hogy csak szakadás. Csak arról tudom, hogy zseb, hogy adóintés van benne.

Feleség: Jaj, jaj.

Férj: Érdekes. Pistinek hintaló kell!... Menyből az angyal! Adóintést igen. Azt neki adom. Ó kapja az adóintést...

Feleség: (hangosan felsír.)

Férj: Majd bekened arannyal. Szép arany adóintést kap Plati... (elkacsagja magát).

Feleség: Istenem... szegénykék. (keservesen sir.)

Férj (megajánlja): Na. Izé. Hát ne sirj komolyan. Az ember ideges. Éhes. (Megsimogatja a felesége fejét.) Na; néssz csak... megpróbáljuk, amit lehet. Én már néstem is fát.

Feleség (felneá): Hát akkor miért beszélsz így: úgy keserítész... Már néstél is fát?

Férj: Na látod, persze, hogy néstem. Én is tudom, hogy karácsony, az muszáj... minék rögtön sirni. Persze, hogy néstem.

Feleség: Szép?

Férj: Hogyne. Azt hissem megbír...

Feleség: Megbír?

Férj: Persze... tudod, felkötöm rá magam. (Kaczag) Úgy felkötöm magam, mint egy nyakkendőt. Szép csokorba. (Kínosan mosolyog)

Feleség: Neked épen nyakkendőt szántam. (Megöleli az urát.) Látod, azért adtam el a kockás téli kabátot... Éretted.

Férj: Milyen jó vagy. Te mindig ilyen jó vagy... Eladod rólam a kabátot, csak hogy örömet szerezz. Hát nem angyal vagy te? Azt a rézangyal!

Feleség: Na, na. Megint!

Férj: Éhes vagyok, fiam, mondom fiam... apro, ha már nincs kockás téli kabátom, kénytelen vagyok helyette a kérdést megkoczkéztatni: van vacsora vagy nincs vacsora? Igen, vagy nincs?

Feleség: Van, van, mondtam, hogy lesz valami... várjál. (Kimegy.)

Férj (jódarabig némán lóbálja a fejét, mintba folytonosan igent intene. A gyerekek még mindig énekelnek. A férj sétálni kezd a szobában, s a gyerekek éneke után dudorászni kezdi)... Speizból az angyal...

Dr. V. F.

Szerkesztői üzenetek.

M. Kérjük, küldje be; addig, míg nem látjuk, nem mondhatunk sem igent, sem nemet.

K. L. H. A szépség és szellem a nőnél nincs olyan ellentétben, mint azt a nők maguk hiszik. A szépség előnye ugyan kétségtelen, mert a szép nő az egész világon szép, a szellemes nő szinte csak a maga házában szellemes. Szolgáljon vigaszul, hogy a szellem már magában véve is a szépségnek bizonyos, még pedig nem is jelentéktelen fajtája, amint azt Quintus megállapította. A szellem az arczban, mozdulatokban és szemekben is kifejeződik. A szellemes hölgy rendszeren szép is. Azonfölül a szellem nélkül való testi szépség rendesen csak a gyöngébb fejű embereket bilincseli le; azokat sem állandóan. Nem közömbös az a világra, hogy a gyermekek okosak lesznek-e vagy buták?

Érdemelt M-falva. Sorait legnagyobb sajnálatunkra, nem közölhetjük le. A dolog egy kissé túl is elfajult, s legfőbb ideje volt, hogy a felsőbb hatóság megkérdezze, hogy hogyan is állunk tulajdonképpen? Egyházi emberek állván a dolog középpontjában, a kifelesedett polémia visszatetszést szült. A magunk részéről, hogy az ügy elintézése rendes utjára terelődött, a vitát lezárjuk.

Sz-ó A-J. H-lyt. Beküldött sorait a fentiek értelmében mellőzzük.

Felelős szerkesztő: BECSEK ALADÁR, Kiadja: a Becsek D. Fia könyvnyomda.

Csak azoknak a cigarettázóknak a kik szíveskednek a való tekintetből megvásárolni naponta 1-2 fillért többet kádnin!

Clubspecialité 120 Lap 20 fillér 80 " 12 " Adóval 100 kímény 80 "

Orvosi tanácsra a hüvelyek és lapocskák beteg- és szennyeződés valamint aszradék: úgynevezett Phosphorolól, vannak, de minden lapocskában és hüvelyben benne van viszonyossá a végyej, és gyáros aláírása, Modiano.

Főraktár: Sterba Ödön m. kir. dohány nagyfősdéjében.

Sz. 1537—1913.

Árverési hirdetés.

Alólirott községi előjáróság ezennel közhírré teszi, hogy Lokod község tulajdonát képező korlátlan italmérsi engedéllyel bíró 2 szoba konyhával felszerelt házat, az árverés napjától 1917. évi július 1-ig terjedő időre haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár azaz évi bér 600 korona. Árverezni szándékozik a kikiáltási ár 10%-át késpénzben az árverező kezéhez letenni tartoznak.

Feltételek a közjegyzői irodába megtekinthetők.

A legtöbbet ígérő, kire a bérlet leütett, azon naptól bérlőnek lesz nyilvánítva.

Az árverés megtartásának napjauil 1913. évi december 29-én d. e. 9 órára, Lokod község háza tüzetett ki.

Homoródszentmárton, 1913. decz. 16.

Gáspár Albert, kjegyző.

Téli menetrend.

Ervényes október 1-től.

Table with 12 columns (V.-v. 8515, V.-v. 8511, Gy.-v. 501, Sz.-v. 513, V.-v. 8513, V.-v. 8514, Gy.-v. 502, Gy.-v. 512, V.-v. 8512, V.-v. 8516) and rows listing destinations like Székelyudvarhely, Bixafalva, Bögöz, Nagyalmbfalva, Bethfalva, Székelykresztur, Ujszékely, Héjjasfalva, Brassó, Héjjasfalva, Segesvár, Kiskapus, Nagyszeben, Kiskapus, Kocsárd, Marosvásárhely, Kocsárd, Kolozsvár, Nagyvárád, Budapest.

Homoródi járás főszolgabírájától.

Szám: 4994—1913 ki.

Pályázati hirdetés.

Udvarhely megye homoródi járásához tartozó Lövete nagyközségben lemondás folytán megüresedett községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása: 1. Törzsfizetés 1600 k. 2. Utazási átalány 500 k. 3 Természetboni lakás. 4. 3 öl tűzifa 5. A szükséges irodafelszerelés. 6. A magánmunkálatok díjai.

Lövete községhez tartozik Szentkereszt-bánya vagyár telep.

Felhivom azokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy pályázati kérvényüket az 1883 évi I. t. c. illetve az 1900 évi XX. t. cz.-ben előirt képesítésüket igazoló okmányokkal és eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelve hozzám 1914 január 15-ig okvetlen nyújtsák be, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni. A választás határidejét később fogom megállapítani.

Oklánd 1913 évi december hó 16-án.

Szabady Tivadar főszolgabíró.

Richelieu himzés,

smyrna munka, fehér mühimzés és mindennemü közimunka tanfolyamot 1914. január 3-dikától megkezdem. Barts Béláné, Szent Imre-u. 14. sz.

Advertisement for 'A Liniment. Gapsici comp., a Horgony-Pain-Expeller' featuring an anchor logo and text describing its medicinal properties for various pains.

Nem lesz többé nedves lakás! :: Nem lesz többé nedves pincze!

mert a „BIBER“ abszolút vízhatlan szigetelő, lehetővé teszi mindennemü nedves vizálló helyiségek tökéletes szárazzá tetelét.

„BIBER“-rel bármely kőműves végezhet szakszerű szigetelést. megoldja a beton és vasbeton vízhatlanítási kérdését is.

Prospektust, használati utasítást a minden egyéb felvilágosítást kérésre ad a „BIBER-MÜVEK egyedárusítója: Papp-Zakor Endre Székelyudvarhelyt.

Szám 816-913. vgtó.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a budapesti V. kerületi kir. járás-bíróságuk 1913. évi Sp. LX. 69/1 számú vég-zése következtében hivatalból képviselt Soltész Emil budapesti lakos javára 60 K s jár. erejéig 1913. évi augusztus hó 20-án foganatosított ki-elégítési végrehajtás utján felül foglalt és 1819 K 10 f-re becsült következő ingóságok, u. m.: turógyárberendezés, 1 kocsi, üres bődönök és más ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró-ság 191. évi V. 462/1 számú végzése folytán 60 K. tőkekövetelés, ennek 191. évi nov. hó 14-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 100 K. 66 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Erdőfőleben al-peres turógyárában leendő megtartására 1913. évi december hó 30 ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivat-nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz-fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Oklándon 1913. évi december hó 11.

Pollák Ignác, kir. bir. végrehajtó.



Szolid és pontos kiszolgálás.
GYÖNYÖRŰ, MARADANDÓ ÉRTÉKŰ ARANY ÉS EZÜST AJÁNDÉKTÁRGYAK
 Beszereshetők;
ISZÁKOVITS BERNÁT MUÓRAS ÉS ÉKSZERESZNEI
 Székelyudvarhely, Deák-tér 12. sz. (Pénzügyi palota mellett)
 hol a legjobb és legszébb kivitelben kaphatók eredeti OMEGA, SCHAFFHAUSEN és CHRONOMETRE inga és zsebórák, arany és ezüst ókezekere, gyűrűk, nyakláncok, láncok, briliáns gyűrűk és fűggők.
 Ezüst és alpacca dísz tárgyak. Ezüst evőeszközök, domborművek, jardínierek, állványok, komposztó tálak, kávé és teadékszettek,
Szemüvegek és mindentféle optikai szerek.
 Mindenféle javításokat elvégelek és azonnal pontosan eszközök.
 Kockázat kizárva. Szabad megtekintés vételkényszer nélkül.

Szám: 910-1913. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulírt bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102, illetőleg az 1908. évi XLI. t. cz. 19. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 5266/p számú végzése következtében Dr. Valenteik Ferencz ügyvéd által képviselt Oláfalvi és bomoródmonti takerékpártár javára 600 K. s jár. erejéig 1913. évi szeptember hó 19 én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 900 K. becsült következő ingóságok, u. m.: 1 tehén, 2 ló, 2 borju, széna és 1 szekér nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 527/2. számú végzése folytán 600 kor. tőkekövetelés ennek 1913 évi július hó 22 napjától járó 6%, kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 143 K 80 f.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Lovétén alperesek-nél leendő megtartására 1914. évi január hó 8 ik napjának d. o. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-ságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108 § ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg töb-bet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. cz. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Oklánd. 1913. decz. 20. án.

Pollák Ignác, kir. bir. végrehajtó.

1988-1913. az. végrh.

Arverési hirdetemény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszék-nek 1913. évi 6775 számú végzése követke-zésében Dr. Brósz Róbert ügyvéd által képviselt Csudik és Rosenfeld cég javára 200 K 66 f. s jár. erejéig 1913. évi okt. hó 31-én foganatosi-tott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2260 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, tűzifa, széna, lovak, sze-kerek, sarju, tönkfák, deszkák stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az székelyudvarhelyi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 1104/1 számú végzése folytán 200 K. 66 f. tőkekövetelés, ennek 1913. évi szept. 23 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 81 K 87 fill.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Felsősófal-van végrehajtást szenvedettek lakásán leendő megtartására 1913. évi december hó 31 ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az előrverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra ki-elégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklánd, 1913. decz. 11.

Nagy Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Elsőrendű kész butor-
raktár. :: :: ::

Asztalos, esztergályos
és kárpitos műhelyek.

A m. tisztelt közönség szíves
figyelmébe ajánlom a
leg egyszerűbbtől a leg-
modernebb butorokkal ::
felszerelt ::

butorraktáram

Saját asztalos-műhelyem-
ben rajz szerint elkészítik
bármilyen kivitelű butort.
Minden egyes darabért
garanciát vállalok. :: ::

Modern ebédlők. Kálószobák.

Szíves pártfogást kér

Balázs Károly

butorraktáros és esztergályos.

Porcellán

ebédlő, teás, kávé, feketés és
mosdókészletek gyönyörű szép
korsókkal ellátva és nyanezek ége-
tett aranyszéllal. Háztartási fehér
porcellán minden fajta kivitelben.
Színes és fehér kőedényárnk. Metszett,
csiszolt, préselt és festett üvegárnk.

A legjobb Ditmár és Brünner-
féle új modern függőlámpák,
asztali és fali lámpák, lám-
pákra való gyöngyrojtok min-
den színben, képeretléczek
nagyválasztékban és mindenfajta vil-
lanyégők legolcsóbban beszerezhetők

Márk Testvérek

kereskedésében Deák-tér 14. szám.

Új papir-, író- és rajzszerkereskedés
Kossuth-utca 14. sz.

A m. t. közönség szíves figyelmébe ajánlom ujjonnan berendezett
papir-, író- és rajzszerkereskedésemet, hol raktáron vannak:

Az összes írópapírok	Penkela-írónek	Törlogumik	Bevásárló könyvek
Koverték	Vonalzók	Bankóragasztók	Szűrőpapír
Emlékkönyvek	Otlyák	Syndetikon	Ecetek
Czeruzák	Tintatartók	Jegyzőnta	Tusok
Tenták	Krétlák	Pecsétpárnafestékek	Szenek
Angol írótollak	Palatáblák	Spanyolviaszok	Színes tenták
Íróasztalajzat	Ragasztószerek	Billiárd-krétlák	Krepp papírok
Tollszárak	Üzleti könyvek	Körzők	Czímkek
Ítatódeszkák	Closetpapírok	Papírszalvéták	Tentatartó garnitúrák
Disz levéldobozok	Írtáskák	Kottatáskák	Töltőtollak
Levélpapírok	Gummiszalagok	Kottapapírok	Minta zacskók
Írtáskacsok	Gomb és olajfestékek	Indigópapírok	Kassza-blokk
Másolókönyvek	Rajzpapírok	Kartonpapírok	Abiakkővegpapír
Jegyzőkönyvek	Képes	Írógépszalag	Gömb festékdobozok
Noteszek	levelezőlapok	Írógép papírok	Czeruzahegyzők

Elsőrendű árúk.

Jutányos árak.

Telefon 14. sz.

BECSEK D. FIA könyvnyomda, papir-
és írószerkereskedés.

Kereskedőseged felvétetik.

Egy jóra való fiatal detaillista fűszerkereskedőseged Haleksy József Székelykeresztúri fűszerkereskedésébe 1914. január 1-től felvétetik.

Ha már mindent megpróbált,

ha már mindenben csalódott, úgy vegyen egy üveg egyedül valódi

„HUNGÁRIA” Sósorszeszt

mert ez az egyedüli sósorszesz, mely a párisi kiállításon is a legmagasabb díjat, a **Grand Prix Paris** nyerte.

FŐELÁRUSÍTÓ:

Nagysolymosi Koncz Ármin
gyógyszertára az Oroszlánhoz
Székelyudvarhely.

1033—1913. sz. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. illetve az 1908. évi XLI. t.-cz. 19. §-a értelmében ezenel közbirre teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. törvényszéknek 1913. évi 6431/p. számú végzés következtében dr. Lányi Imre ügyvéd által képviselt Székelyudvarhelyi zálogkölcsön intézet javára 1040 K a jár. erejéig 1913. évi október hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felül foglalt és 860 K. becsült következő ingóságok, u. m.: bázibutorok, széna a varrógép, 2 ökör, 1 tehén, 1 borjú és 1 szekér nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíró-ság 1913. évi V. 617/2. számú végzése folytán 1040 K. tökékövetelés, ennek 1913. évi július hó 27. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó-díj és eddig összesen 191 K. 17 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig. Homorodremetében alpereseknél leendő megtartására 1914. évi január hó 9. ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzhezítés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

A menyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felül foglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-cz. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1913. évi decz. 20.

Pollák Iguác, kir. bir. végrehajtó.

Mielőtt SZŐLŐVESSZŐT, SZŐLŐOLTVÁNYT, BORT

gyümölcs és diszfát

vásárolna, a saját érdekében kérje legjobb képes árjegyzékünket, mely mindenkire néve sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Pontos **Szücs Sándor és Fia**

szőlőoltványtelep és bortermelő részv.-társ.

BIHARDIÓSZEG.

20% engedmény

Megkezdődött a karácsonyi vásár

Hirsch Rudolf kész ruha és divatüzletében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 25. szám.

20%

engedmény az összes raktáron levő téli árukból, a míg a karácsonyi vásár tart. Ezen ritka alkalmat senki el ne mulassza és szerezz be szükségletét.

Míg ezen alkalmi olcsó árukból a készlet tart. kérem a n. é. vevőközönség szives partfogását.

Eladó kőház.

Lövéléhez tartozó, Szentkeresztbánya melletti Dobogó-fürdőn egy öt szobából álló kőház, két konyhával. Értekezhetni: Szakács Károly tulajdonosnál, Székelyudvarhelyt Bem-utca 15. sz.

Eladó háztelkek.

A Fürdő-utcában, a Tábor-utcában, Soly-mosi- és Bálint-utcák folytatásában háztelkek részletfizetésre ölenként 3—8 kor. eladók Felvilágosítást ad: **Simó Mátyas**

Első varrógéopraktár

Dus választékú s a legkivalóbb készítményű

**varrógépek, löpor, disz-
árak, vadászfegyverek**

elsőgyártmányu szakmába vágó jól berendezett vas-kereskedésünkben jutányos árak mellett beszerezhetők.

RÖSLER és GÁBOR vaskereskedése

Székelyudvarhely. Fióküzlet: Székelykeresztúr.

Kőbányai sör!!

A legjobb hirtévű **DREXER-féle**
„Korona” s „Dupla márciusi sör”
Első Magyar Részvény Sörfőzde
„Kővári” és „Goliát Maláta sör”

kizárólagos főraktár Udvarhelymegyében

Rösler és Gábor cégénél
Székelyudvarhelyt és Székelykeresztúron.

Vidaki és helybeli megrendelések hordók és naponta frissen töltött palaczkokban pontosan lesznek eszközölve.



Női készítmények és férfi bőrárak

Gyermekjátékok és alkalmi ajándéktárgyak

karácsonyi vására

Batthyány-tér 6. szám alatt és Kossuth-utcai főüzletében



Porcellánkészletek, üveg, fajence és terakotta áruk függő és asztali lámpák, chinaezüst tárgyak, képek, tükrök, utazó és sportcikkek, képerkezés s minden e szakba vágó cikkek legolcsóbb beszerzési forrása. — Páratlan és eltörhetetlen

Hidra villamos lámpák fehér fényel, legolcsóbb árban, egyedüli eladása.

A karácsonyi idény alkalmából mélyen leszállított árak mellett ajánlom.

Tisztelettel **Dragomán. S. J., Ifj. Dragomán Domokos.**

Mindennemű készletek és disz ajándékok.

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságu PORTLAND CEMENTET ajánl olcsó áron a

PORTLAND CEMENT-GYÁR BRASSO

(Kugler és Társai.)

Itt helyben kapható: Rösler és Gábor cégénél.